

קונטרס מה יהיה

יעזרר את כל בר ישראל לחשב מה יהיה, ומה עתיד להיות, ויכניס התחזקות עצומה בלב האיש הישראלי, שיחזור רק אליו יתברך, ולא יירא ולא יפחד משום ברךה שבְעוֹלָם רק ממנו יתברך.

*

בנוי ומיסד על-פי דברי
רבנו הקדוש והנורא, אור הגנוז והצפון
בוצינא קדישא עלאה, אדונינו, מורנו ורבנו
רבי נחמן מברסלב, זכותו יגן עלינו.

ועל-פי דברי תלמידו, מורנו
הקדוש, אור נפלא, אשר כל רז לא אניס ליה
רבי נתן מברסלב, זכותו יגן עלינו,

ומשלב בפסוקי תורה, נביאים, פתובים ומאמרי חכמינו
הקדושים מגמרא ומדרשים וזהר הקדוש.

*

הובא לדפוס על-ידי
חסידי ברסלב
עיה "ק ירושלים תובב"א

מוֹהֲרָא"ש נ"י אָמַר, שְׁאָדָם צָרִיךְ לֵישֵׁב אֶת
עֲצָמוֹ בֵּינוּ לְבֵין קוֹנוֹ, וְתָמִיד יִשְׁאַל אֶת
עֲצָמוֹ: מַה יִּהְיֶה וְאֵיךְ יִהְיֶה, וְאִזּוּ יִלְכוּ לוֹ כָּל
הַחַיִּים בְּצוּרָה אַחֲרַת לְגַמְרֵי, כִּי רַב הַצָּרוֹת
וְהִיסוּרִים וְהַמְרִירוֹת שְׁעוֹבְרִים עַל הָאָדָם, הֵן
רַק מִחֲמַת שְׁאִין לוֹ יִשׁוּב הַדַּעַת, וְאִינוּ מֵישֵׁב
אֶת עֲצָמוֹ כָּלֵל מַה הוּא וְאֵיךְ הוּא, וְעַל-כֵּן
אֲשֶׁרִי וְאֲשֶׁרִי מִי שְׁזוּכָה לִישׁוּב הַדַּעַת, לֵישֵׁב
אֶת עֲצָמוֹ בְּזֶה הָעוֹלָם, וְלִשְׁאֹל אֶת עֲצָמוֹ
תָּמִיד מַה יִּהְיֶה וְאֵיךְ יִהְיֶה, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִזְכֶּה
לְעִבּוֹר אֶת זֶה הָעוֹלָם בְּשָׁלוֹם.

(אמרי מוהר"א"ש, חלק ב', סימן תקמה)

א.

צריך שתחזק את עצמך, אהובי, בני, להתחיל לחשב בכל פעם "מה יהיה"? ! עד מתי תהיה כל-כך מדכא ועצוב ומיסר? ! מתי תתחיל כבר להתישב, אשר כל העולם הזה הכל הבל ורעות רוח, פי ימינו כצל עובר — הנה אנחנו כאן ועוד מעט נצא מכאן, כי החיים של האדם הולכים כל-כך מהר, ועד שרק מסתובב: הנה הוא ילד, הנה הוא בחור, הנה הוא אברך, והנה הוא כבר זקן, והנה הוא כבר יוצא מזה העולם; ועכשו אשאל אותך — מדוע לך להיות כל-כך עצוב ומעצבן? ! מדוע תקח אל לבך כל מה

שְׁעוּבֵר עָלֶיךָ?! הֲלֹא לֹא יַעֲזֹר לְךָ כָּלֵל הַדְּאָגוֹת
וְהַמְרִירוֹת, וְזֶה שְׁאַתָּה לּוֹקֵחַ כָּל מַה שְׁעוּבֵר עָלֶיךָ אֶל
לְבָבְךָ, אֲדַרְבֶּה זֶה מְכַבֵּיד עַל צְרוּתֶיךָ וּמְמַרֵר אֶת חַיֶּיךָ,
וַיְהִי לְךָ יוֹתֵר קָשָׁה בְּכָל פֶּרֶט וּפְרָט, וְעַל-כֵּן רָאִה
לְשָׂאֵל אֶת עֲצֻמָּךְ, אֶהוּבִי, בְּנִי: "מַה יְהִי" מִמְּנִי, עַד
מָתִי אֶהְיֶה כָּל-כֶּף מְדַכָּא וּמְיַסֵּר וּמְעַצְבֵּן, וְעַד מָתִי אֶקְחַ
אֶל לְבִי כָּל מַה שְׁעוּבֵר עָלַי?!!" וּבְזֶה שֶׁתִּשְׂאֵל אֶת
עֲצֻמָּךְ "מַה יְהִי", וּתִישָׁב אֶת עֲצֻמָּךְ הַיֵּטֵב הַיֵּטֵב מַה
הַתְּכַלִּית שֶׁל כָּל הַחַיִּים, זֶה בְּעֲצֻמוֹ כֶּבֶר יַעֲזֹר לְךָ לְצֵאת
מִכָּל הַצָּרוֹת וְהַמְרִירוֹת, הַיְסוּרִים וְהַדְּאָגוֹת שְׁעוּבָרִים
עָלֶיךָ, כִּי עַל-פִּי-רֹב אֵין הָאָדָם זוֹכֶה לֵישֵׁב אֶת עֲצֻמוֹ
בְּיִשׁוּב הַדַּעַת אֲמַתִּי "מַה יְהִי", כִּי בְּרַגַע שֶׁמִּישֵׁב אֶת
עֲצֻמוֹ "מַה יְהִי", אִזּוֹ כֶּבֶר כָּל הַחַיִּים שְׁלוֹ מִשְׁתַּנִּים
לְגַמְרִי, וּמִהֲלֵךְ מִחֲשַׁבְתּוֹ עַל כָּל חַיֵּי הָעוֹלָם הַזֶּה מְקַבֵּל
צוּרָה אַחֲרָת, כִּי בְּאֵמַת כָּל מַה שְׁעוּבֵר בְּזֶה הָעוֹלָם עַל
כָּל אֶחָד וְאֶחָד, זֶה רַק מִחֲמַת שְׂאִינוֹ זוֹכֶה לֵישֵׁב אֶת
עֲצֻמוֹ "מַה יְהִי", וְזֶה הוֹרֵס אוֹתוֹ לְגַמְרִי, עַד שֶׁרֹב
בְּנֵי-אָדָם שֶׁהוֹלְכִים כָּל-כֶּף מְעַצְבָּנִים וּמְדַאֲגִים
וּמְמַרְמְרִים וְדוֹאֲגִים וּמִתְעַצְבָּנִים עַל כָּל פֶּרֶט וּפְרָט
מִזֶּה הָעוֹלָם, הוּא רַק מִחֲמַת שְׂאִינָם זוֹכִים לֵישׁוּב
הַדַּעַת אֲמַתִּי, כִּי מִי שֶׁזוֹכֶה לֵישׁוּב הַדַּעַת אֲמַתִּי, הֵינּוּ

מה יהיה

קצה

שְׂיֹדֵעַ שֶׁהוּא יִתְבַּרֵךְ מְנַהֵיג אֶת עוֹלָמוֹ בְּהַשְׁגָּחָה פְּרֻטִי פְּרֻטִית, עַד שְׂאִין אָדָם נוֹקֵף אֶצְבָּעוֹ מִלְמָטָה, אֶלָּא אִם-כֵּן מְכַרְיִזִין עָלָיו מִלְמַעְלָה (חֲלִין ז:), וְאִין אָדָם נוֹגֵעַ בַּמָּה שְׂמוּכָן לַחֲבֵרוֹ, וְאִין מְלָכוֹת נוֹגַעַת בַּחֲבֵרְתָּהּ, אֶפְלוֹ כַּמְלֵא נִימָא (יומא לח.), וְאֶפְלוֹ רִישׁ גְּרַגְיָתָא מִן שְׂמִיָּא מְנוּ לִיָּה, (אֶפְלוֹ זֶה שְׂמִמְנָה עַל הַבְּיּוּבִים, גַּם הוּא מְתַמְנָה מֵהַשָּׁמַיִם) (בְּרֻכּוֹת נח.), וּבִידִיעוֹת אֱלוֹ זוֹכִים לְהַגִּיעַ לְיִשׁוּב הַדַּעַת אֲמַתִּי — אֲשֶׁר מָה עָלָיו לְהִיּוֹת מְדַאָּג וּמְעַצְבָּן וּמְמַרְמֵר עַל עוֹלָם שְׂאִינוֹ שְׁלוֹ, הֲלֵא הוּא תְלוּי רַק בְּיָדוֹ יִתְבַּרֵךְ, וְעַל-כֵּן מָה וְלָמָּה לוֹ לְהִתְעַצְבָּן עַל כָּל פְּרֻט וּפְרֻט בְּחַיָּיו, וְאִז, אֶהוּבִי, בְּנִי, כְּשֶׁתְּזַכֶּה לְשָׂאֵל אֶת עֲצֻמָּה תְּמִיד "מָה יִהְיֶה", אִז תְּגִיעַ אֶל הַהִפְרָה הַזֹּו, אֲשֶׁר לֹא כְּדָאִי לְדַאָּג עַל עוֹלָם שְׂאִינוֹ שְׁלוֹ, וְלֹא כְּדָאִי לְהִתְעַצְבָּן וּלְהִתְמַרְמֵר עַל כָּל מָה שְׂעוּבֵר עָלָיו, כִּי זֶה מְמִילָא לֹא יַעֲזוֹר לוֹ, רַק יִהְיֶה חוֹלָה מְזָה; אֲשֶׁרִי מִי שְׂזוֹכָה לְהַגִּיעַ אֶל יִשׁוּב דַּעַת אֲמַתִּי.

ב.

צְרִיף שְׂתַדַּע, אֶהוּבִי, בְּנִי הַיָּקָר, שְׂצִרִיף הָאָדָם לְשָׂאֵל אֶת עֲצֻמוֹ בְּכָל יוֹם "מָה יִהְיֶה"? ! וְלִישֵׁב אֶת עֲצֻמוֹ הַיָּטֵב מָה עָבֵר עָלָיו בְּחַיִּים חַיּוֹתוֹ עַד עַכְשָׁו,

וילמד מכל העבר שְׁלוֹ, הינו מכל הפְּשִׁלוֹנוֹת שְׁלוֹ, וּבְזֶה יִזְכֶּה לְהַצְלִיחַ מִכָּאן וּלְהֵבֵא, וְעַקֵּר יִשׁוּב הַדַּעַת שֶׁהוּא לְזָכוֹת לְשָׂאֵל אֶת עֲצָמוֹ "מֶה יִהְיֶה", אִי אֶפְשָׁר, כִּי אִם עַל-יַדֵּי תְּפִלָּה וְהַתְּבוּדוֹת, שְׂרִיגִיל אֶת עֲצָמוֹ לִילֵךְ בְּמָקוֹם מִיְחָד, אֲשֶׁר אֵין שָׁם בְּנֵי-אָדָם, וַיִּפְרֹשׂ אֶת כָּל שְׂיַחְתּוֹ וְכָל מֶה שֶׁעוֹבֵר עָלָיו אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ, כַּאֲשֶׁר יִדְבֹר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ, וַיִּרְבֶּה בְּזֶה מְאֹד, וְאַף שְׁבַתְחֻלָּה יִדְמָה לוֹ שְׂאִין מִי שֶׁשׁוֹמֵעַ אוֹתוֹ, וְאֵין מִי שֶׁצָּרִיךְ אוֹתוֹ, כָּל זֶה מִחֲמַת הַכִּפּוּרִים וְהָאֶפִיקוֹרְסוֹת שֶׁנִּכְנָסוּ בּוֹ, כִּי הַפֶּשַׁע שֶׁל הָאָדָם מִכְּנִיס בּוֹ כְּפִירָה (סֵפֶר הַמִּדּוֹת, אוֹת אָמוּנָה, סִימָן כב), וְכָל מֶה שֶׁאָדָם חוֹטֵא, מְלַבִּישׁ אֶת עֲצָמוֹ בְּכָל מֵינֵי לְבוּשִׁים וְהַסְתָּרוֹת, אֲשֶׁר מִסְתִּירִים וּמְלַבִּישִׁים וּמְכַסִּים אֶת אֲמַתַּת מְצִיאוֹתוֹ יִתְבַּרֵּךְ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (יִשְׁעִיָּה נט): "כִּי אִם עֲוֹנֹתֵיכֶם הֵיוּ מִבְּדָלִים בֵּינְכֶם לְבֵין אֱלֹקֵיכֶם, וְחַטְאוֹתֵיכֶם הִסְתִּירוּ פָּנִים מִכֶּם מִשְׁמוּעַ", כִּי עַל-יַדֵּי כָּל חֲטָא וְעוֹן, הָאָדָם מְלַבִּישׁ אֶת עֲצָמוֹ בְּהַסְתָּרוֹת, בְּלְבוּשִׁים וּבְכִסּוּיִים, הַמְכַסִּים וּמִסְתִּירִים וּמְלַבִּישִׁים אֶת אֲמַתַּת מְצִיאוֹתוֹ יִתְבַּרֵּךְ, וּבְשִׁבִיל זֶה עוֹבֵר עָלָיו מֶה שֶׁעוֹבֵר, וְקָשָׁה לוֹ לְפַתַּח פִּיו לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבַּרֵּךְ, כִּי מֵרַב חֲטָאֵיו וְעוֹנוֹתָיו וּפְשָׁעָיו הַמְרַבִּים, מֵחוֹ וְדַעַתוֹ נִטְמָטְמוּ, וְלָבוֹ נִתְעַקֵּם

מה יהיה

קצו

בְּכֹל מִינֵי עֲקֻמָּמוּת וּסְפִקוֹת וְקִשְׁיוֹת עָלָיו יִתְבָּרֵךְ, עַד שָׁרֵב בְּגִי-אָדָם נִדְמָה לָהֶם, כְּאֵלוֹ הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מִסְתִּיר אֶת עֲצָמוֹ בְּאֵיזָה מְקוֹם וְכוּ', וְכֵאלוֹ עֹזֵב אֶת הָאָרֶץ וְכוּ', וּבְאֵמֶת מִי שְׁזוּכָה לְדַעַת אֱמֶתִית, וּמֵיִשֵּׁב אֶת עֲצָמוֹ הֵיטֵב הֵיטֵב מֵה קוֹרֵה בְּזָה הָעוֹלָם, וְזוּכָה לָשׁוּב בְּתִשׁוּבָה אֱמֶתִית, אִזּוּכָה לְהִגִּיעַ אֶל בְּרוּר וְזִכּוּף הַדַּעַת כְּזֶה, עַד שְׁרוּאָה בְּעֵינֵי שְׂכָלוֹ אֶת אֱמֶתִית מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, אֵיךְ שֶׁהוּא יִתְבָּרֵךְ מְחִיָּה, מְהִיָּה וּמְקַיֵּם אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כְּלָה, וְאֵינן בְּלִעְדָּיו יִתְבָּרֵךְ כָּלֵל, כִּי בְּכֹל תְּנוּעָה וּתְנוּעָה שָׁם אֵלּוּפּוֹ שֶׁל עוֹלָם, וְאִזּוּ פּוֹתַח אֶת פִּיּוֹ וּמְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ, כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ וְהֵבִין אֶל אֲבִיו, כִּי מֵרֵב הַכְּלָלוּתוֹ בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, עַד שְׁזוּכָה לְהִשָּׁיֵג אֵיךְ שֶׁהִכֵּל לְכָל אֵינן סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְהוּא יִתְבָּרֵךְ מִתְלַבֵּשׁ עֲצָמוֹ בְּתוֹךְ דּוּמָם, צוּמָח, חֵי, מְדַבֵּר, כִּי הִכֵּל לְכָל אֱלֻקוֹת גְּמוּר הוּא, וּבְשִׁבִיל קִיּוּם הָעוֹלָם הַלְּבִישׁ אֶת עֲצָמוֹ בְּלְבוּשֵׁים אֵלוֹ, אֲשֶׁר לְמִרְאָה עֵינָיו, וְאִזּוּ כְּשִׁיּוּדֵעַ יְדִיעוֹת אֵלוֹ, אִזּוּ הוּא תָּמִיד מְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְזוּכָה לְיִשׁוּב הַדַּעַת אֱמֶתִי וְנִצְחִי, וְתָמִיד שׁוֹאֵל אֶת עֲצָמוֹ "מֵה יִהְיֶה", וּמִסְתַּכֵּל אַחֲרֵינִית, וְלוֹמֵד מְכַל הִרְיָדוֹת וְהַנְּפִילוֹת וְהַשְּׁלָכוֹת שְׁלוֹ, כְּדִי לְתַקֵּן מְכַאן וּלְהִבָּא, כִּי בְּאֵמֶת מְכַל הַכְּשָׁלוֹנוֹת שֶׁעוֹבְרִים עַל הָאָדָם

בְּזֶה הָעוֹלָם, הוּא יְכוּל לְלַמַּד הַרְבֵּה מְאֹד, וְלִידַע מֵהַיּוֹם
 וְהַלָּאָה מֵהַ לֹא לַעֲשׂוֹת, אֲבָל בְּאַמַּת לְזִכּוֹת לְשֹׂאֵל אֶת
 עֲצָמוֹ תָּמִיד "מֵהַ יְהִיָּה", צְרִיכִים יִשׁוּב הַדַּעַת גְּדוּל עַד
 מְאֹד, וְאֵל יִשׁוּב הַדַּעַת אֵי אֶפְשָׁר לְהַגִּיעַ, כִּי אִם עַל-יְדֵי
 רַבּוּי תְּפִלָּה וְהַתְּבוּדוֹת רְצוּפִים יָמִים שְׁלֵמִים וְשָׁנִים
 רְצוּפוֹת, שְׂיִהְיֶה רְגִיל לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבַּרְךָ כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר
 אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ וְהֵבֵן אֶל אָבִיו, וְאִזּוֹ בְּרַבּוֹת הַיָּמִים
 וְהַשָּׁנִים — אִם יִהְיֶה עֶקְשָׁן גְּדוּל לֹא לַעֲזוֹב אֶת מְקוֹמוֹ,
 אִזּוֹ יִזְכֶּה, שְׂיִזְדַּכֵּךְ מִחוּ וְדַעַתוֹ, וְתָמִיד יִשְׂאֵל אֶת עֲצָמוֹ
 "מֵהַ יְהִיָּה"?! אֲבָל לָעַת עֵתָה שְׂעַדִּין רְחוּק מֵהַיִּשׁוּב
 הַדַּעַת הָאֲמִתִּי הַזֶּה, כְּדֹאֵי לְסִמּוֹךְ עַל הַצְּדִיקִים
 הָאֲמִתִּיִּים הַדְּבֻקִים בּוֹ יִתְבַּרְךָ בְּדַבְּקוֹת אֲמִת, וְהֵם
 בְּטָלִים לְגַמְרֵי מְמַצִּיאוֹתָם, וְהֵם כְּבָר זָכוּ לְהַגִּיעַ לְמְקוֹם
 שְׂהַגִּיעוּ, כָּל אֶחָד וְאֶחָד כְּפִי מְדַרְגָּתוֹ וְכִפִּי שָׂרְשׁוֹ,
 וְעֲלִינוּ לְבִטָּל אֶת מַחְשְׁבוֹתֵינוּ וְדַעוֹתֵינוּ הַפְּגוּמוֹת,
 וְלִצִּית אוֹתָם, וְלִשְׂאֵל אֶת עֲצָמֵנוּ בְּכָל יוֹם וְיוֹם —
 "מֵהַ יְהִיָּה"?! עַד מָתִי נִתְהַלֵּךְ כָּל-כֶּךָ בְּמַרְיָרוֹת
 וְעֲצָבוֹת וּבְדַאגוֹת?! מָתִי יִגִּיעוּ מַעֲשֵׂינוּ לְמַעֲשֵׂי
 הַצְּדִיקִים הָאֲמִתִּיִּים?! וְעַל-יְדֵי-זֶה שְׁנוֹזְכָה לְשֹׂאֵל אֶת

עצמנו — "מה יהיה", אז באמת נזכה להגיע סוף כל סוף לכל טוב אמתי ונצחי.

ג.

ראה, אהובי, בני היקר, מה עבר עליך בחיים חיותך, אילו מיני פחדים נכנסו בלבך, עד שאתה מפחד מכל ברך, וכן אילו מיני דאגות ומרירות נכנסו בך, עד שאתה דואג ומתמרמר מכל מה שעובר עליך, ובאמת לא פעלת מהפחדים והדאגות והמרירות שום דבר, אדרבה זה יותר מעצבן אותך, ושובר אותך, עד שאתה כל-כך מבלבב, ואינך יכול לחשב ישר, וזה הורס אותך יותר ויותר, ועל-כן ראה, אהובי, בני היקר, לישב עצמך אחת ולתמיד: "מה תהיה התכלית ממני?! עד מתי אלך כל-כך מבהל ומבלבל, מדאג ומיאש, ומפחד בפחדים של הבל?! מתי אזכה כבר לחזור בתשובה אמיתית אליו יתברך, ולהתחיל לתקן את מעשי הרעים והמגנים, כי הלא ימינו כצל עובר, הנה אני כאן ועוד מעט אצא מזה העולם"; ואל תחשב פרגע, אהובי, בני, כי אלו דברי מליצה או דברי פתויים שרוצים לפתות אותך, כי המציאות היא, שהאדם צריך להיות מוכן ומזמן בכל יום ובכל שעה

ובכל רגע ממש, שיקראו אותו למעלה, ויפשיט את
 גופו, ונשמתו תעלה ותחזור אליו יתברך, ועל-כן
 על-ידי הישוב הדעת הזה — אם תזכה, אהובי, בני,
 לישב את עצמך היטב היטב, אז תפטר מכל הדאגות
 והמרירות והפחדים של ההכל, ותישב את עצמך: "כי
 הלא ממילא עלי סוף כל סוף לחזור אליו יתברך, ולכן
 מה טוב ומה נעים אם אזכה כבר עכשו בעודי בגופי
 בחיים חיותי לחזור אליו יתברך, ולהמשיך עלי הארת
 נעים זיו שכונת עזו יתברך, ולא לפחד משום בריה
 שפעולם, כי מה יעשה לי אדם בלעדיו יתברך? ! וכן
 לא אדאג שום דאגות של הכל, ומכל שכן שלא אהיה
 עצוב ומעצבן וממרמר, כי הכל תלוי רק בידו
 יתברך"; וכשתדע ידיעות אלו, אז תצליח בחייה, כי
 עקר הצלחת החיים הוא — כשאדם שואל את עצמו
 תמיד "מה יהיה", וזוכה להגיע אל ישוב הדעת אמתי,
 שאין בלעדיו יתברך כלל, והוא יתברך מחיה, מהנה
 ומקיים את כל הבריאה כלה, והכל ממנו יתברך, ואז
 אין לו לירא ולפחד ולהתבלבל משום בריה שפעולם,
 וחי חיים אמתיים ונצחיים, אשרי לו!

ד.

ראה, אהובי, בני היקר, מה קורה בזה העולם, כל אחד מסבך בצרות וביסורים שלו, וכל אחד עוסק בעסקיו, וכל אחד מערב בעניניו ובלבוליו ובירידותיו, ואין לאחד עצבים לזולתו, ובשביל זה כל אחד חולק על השני ומתלוצץ ממנו, פי נדמה לו כאלו חברו בכעס עליו, וכאלו חברו יותר מצליח ממנו, ובכל מקום שתמצא מחלקת וליצנות, תדע שיש שמה קנאה, פי מי שחולק ומתלוצץ מזולתו, סימן שהוא בעל קנאה גדול, שהוא מקנא בזולתו, וחושב שהלה יותר מצליח ממנו, ומזה מתהוים כל הצרות והיסורים והמרירות בעולם, שאחד מקנא בזולתו, ואחד מתלוצץ וחולק על זולתו, על-פן אבקש ממך, אהובי, בני היקר, שתראה לי שבאת עצמך היטב היטב מכל הבלי העולם הזה, ותשאל את עצמך: "מה יהיה"? עד מתי אתערב בריב שאינו שיף אלי, ומה לי להתלוצץ מזלתי, מה ארויח בזה? "מה יהיה" לי אם אחבר את עצמי עם יצים, הלא בוא יבוא היום האחרון שלי, שאצטרך לצאת מזה העולם, ומה אשיב לשולחי דבר?! ואז כשתכניס בעצמך ידיעה זו, ותשאל לעצמך שאלה זו — "מה יהיה", אז תזכה

להגיע אל ישוב הדעת אמתית ונצחית, ותהיה הכי מאשר בעולם, כי אין לה עוד אדם מאשר יותר מאדם שאינו מתערב בשום מחלקת ובשום מריבות, ואין לו עסק עם שום ברך שבעולם, ודן את כל אחד ואחד לכף זכות, והוא הולך בתמו, שאז כל חייו משתנים לגמרי; על-כן ראה, אהובי, בני היקר, לשאל את עצמך תמיד "מה יהיה", וזה יביא אותך אל הצלחתך בין בגשמיות ובין ברוחניות, כי תדע שבזה העולם כל אחד ואחד הולך לדרכו, אין אחד חושב מזולתו, והכל דמיון, שנדמה כאלו ההוא יותר מצליח ממני, וכאלו ההוא יש לו יותר ממני, כי המאמין האמתית, שמאמין בו יתברך, ויודע שהוא יתברך מנהיג את עולמו בהשגחה נוראה ונפלאה ובחשבון צדק, ומנהיג את כל אחד ואחד בהשגחה מיחדת, אז לא שיה לקנא בזולתו, ומכל שכן לא שיה להתבלבל מזולתו, ומצליח בחייו.

ה.

ראה, אהובי, בני היקר, לחזק את עצמך בכל מיני אפנים שבעולם, ואל תפל בדעתך מכל מה שעובר עליך, כי מה יעשה לה אדם! ורואים על-פי-רב

שְׁבִי-אָדָם פּוֹחָדִים מְאֹד "מֵה יִהְיֶה", וּמֵה יַעֲשׂוּ לָהֶם, וְזֶה הוֹרֵס אוֹתָם לְגַמְרֵי, כִּי הַפְּחַד הוֹרֵס אֶת הָאָדָם, עַד שֶׁיֵּשׁ בְּנֵי-אָדָם שְׁנַעֲשִׂים חוֹלִים מִמֶּשׁ מְרֹב פְּחַד, שֶׁהֵם מִפְּחָדִים מֵה יִקְרָה לָהֶם מִזּוּלָתָם, וַיֵּשׁ בְּנֵי-אָדָם שְׁבוֹרְחִים וְעוֹזְבִים אֶת הַבַּיִת מְרֹב צְרוּתֵיהֶם וְסְבוּכֵיהֶם שֶׁהִסְתַּבְּכוּ בְּצָרוֹת, וּבִאֲמַת הַכֹּל לְכֹל הוּא דְמִיּוֹן גְּדוֹל, וְאִם יִהְיֶה לָּךְ קִצְת יִשׁוּב הַדַּעַת, כִּי מֵה כָּבֵד יִכּוֹל לִהְיוֹת הֵכִי גְרוּעַ מִמֶּךָ, וּמֵה יִכּוֹל לִהְעַשׂוֹת מִמֶּךָ? ! אֲזַעַל-יָדַי קִצְת יִשׁוּב הַדַּעַת, תֵּיִשָּׁב אֶת עֲצֻמְךָ, וְתִרְאֶה כִּי מֵה יַעֲשֶׂה לִי אָדָם! ? וּבִישׁוּב הַדַּעַת הַזֶּה, בּוֹא וְתַחְזֹר אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, וְאֲזַכָּבֵר לֹא יִהְיֶה לָּךְ מִמֵּי לְפָחַד, כִּי הַמְּאֲמִין הָאֲמֵתִי בּוֹ יִתְבַּרֵךְ, הוּא יוֹדֵעַ אֵיךְ לְשַׁמֵּר אֶת עֲצֻמוֹ מִחֲבָרִים רָעִים וּמִחֲבָרָה רָעָה, וְאֵינּוּ מִסְתַּבֵּךְ עִם שׁוּם סְבוּכִים, וְהוֹלֵךְ בְּתַמִּימוֹת וּבְכַפְשֵׁיטוֹת כְּדָרְכּוֹ, וְעַל-יְדֵי-זֶה הוּא מְצַלִּיחַ תָּמִיד, וְעַל-כֵּן רָאָה, אֶהוּבִי, בְּנֵי הַיִּקָּר, לֵיִשָּׁב אֶת עֲצֻמְךָ עֲכָשׁוּ, וְתִשְׁאַל — "מֵה יִהְיֶה"? ! וְאֵךְ שְׁכָבֵר נִסְתַּבְּכָת בְּאֵילוֹ סְבוּכִים וְצָרוֹת מִבְּנֵי-אָדָם, רָאָה לַעֲמֹד לְרַגַע, וְתַחֲשַׁב — אֵיךְ יִכּוֹלִים לְצֵאת מִזֶּה, וּשְׁמֹר עֲצֻמְךָ מְאֹד לֹא לִהְסַתַּבֵּךְ, וְלֹא לְפַל בְּפַח יוֹתֵר גְּדוֹל מִמֶּה שְׁאַתָּה נִמְצָא בּוֹ, וְאֲזַעַל-יָדַי שְׁתִּשְׁאַל אֶת עֲצֻמְךָ "מֵה יִהְיֶה", בְּאֲמַת תְּזֻכָּה לְצֵאת

מכל צרותיך ומכל יסוריך, ותזכה להצליח בדרךך. כי מי ששואל את עצמו מיד "מה יהיה", אזי מוריד מעצמו כל מיני פחדים של הבל, וכן מתרחק מכל מיני בני-אדם רמאים וערמומיים, ואינו מסתבך עם שום ברִיה שבעולם, רק מרגיל את עצמו לברח תמיד אליו יתברך, ואז כשאדם בורח רק אליו יתברך, אז מצליח דרכו בזה ובכא לנצח.

ו.

ראה, אהובי, בני, לישב עצמך מה עבר עליך בחיים חיותך, וכמה כבר סבלת בזה העולם, ומאומה לא עזר לך, אדרבה קלקלת יותר את בריאות גופך ונחלשו עצביך יותר ויותר, ועל-כן מה ולמה לך להיות תמיד כל-כך מדאג ומעצבן?! למה לא תקח את עצמך בידיך, ותאמר לעצמך: "עד כאן, עד היום, מעכשו אשנה את כל דרכי והנהגותי, מהיום כבר לא אדאג כלום, ולא אסתכל על זולתי כלל, ולא אענה למחרפי ולמבזי נפשי שום דבר, ולא אהיה שבור ומעצבן כלל", ואזכה לישוב הדעת אמתי, לזכות לישב את עצמי בכל פעם, ולשאל את עצמי בכל יום ובכל שעה "מה יהיה", וזה באמת יכניס בך ישוב

הדעת, שתוכל להשתנות מהרגליך הרעים והמרים
שהרגלת עצמך בהם עד עכשו.

.ז

ראה, אהובי, בני היקר, לישב עצמך היטב איפה
אתה בעולם, ומה יהיה עמך?! מדוע לא תחזור כבר
בתשובה אמתית אליו ותברך?! עד מתי תשמע לקול
מינים ואפיקורסים העושים לך שטיפת מח, ומדברים
נגד כל הקדוש לעם ישראל?! והם יותר גרועים
מחיות טורפות, כי חיה יכולה להרג אותך רק פעם
אחת, אבל אלו המינים והאפיקורסים, הזדים
הארורים, המתנינים למיניהם, יהרגו אותך מיתה
נצחית, אותך ואת ילדיך ואת כל הדורות העתידים
לצאת ממך, כי הם מכניסים ארס הכפירות
והאפיקורסות שלהם בך ובילדיך, עד שאתה נעקר
לגמרי ממנו ותברך, אשר אז חייך כבר אינם שוים
כלל, כי מה שוים החיים בלי אמונה בו ותברך, כי
אדם בלי אמונה הוא יותר גרוע מחיה ובהמה, כי הם
על כל פנים אינם מזיקים סתם, כי חיה לא תזיק אלא
אם היא רעבה, אבל אלו המדברים נגדו ותברך בגאון
ובוז בלי שום בוש, הם מפקרים לגמרי, פאשר עינינו

רואות בחוש, איך הם מפקירים בחורי ישראל, ואיך שדם ישראל הפקר בעיניהם, ועל-כן אשאל אותך, אהובי, בני, ותעמד לרגע, ותישב עצמך — "מה יהיה עמדי?! עד מתי ארדף אחר אלו הרשעים והקלים והפוחזים?! מתי כבר אזכה לחזור בתשובה אמתית אליו יתברך, שאז ישתנו חיי לגמרי"? ! פי הזוכה לשוב בתשובה אמתית, נכנס בו אור וחיות וזיו, ומרגיש כל מיני תענוגים, פי המאמין האמתי בו יתברך, הוא דיקא חי חיים ערבים ונעימים; אשרי לו!

ח.

ראה, אהובי, בני היקר, לחזק את עצמך בכל מה שעובר עליך, ואף שאני יודע, שמרב צרותיך ויסוריך ובלבולך והרפתקאותיך, שעוברים עליך, אתה יכול להתפוצץ מרב צער ועגמת נפש, עם כל זאת ראה לחשב עכשו "מה יהיה" מכל זה? מה תפעל עם כל אלו הדאגות והמרירות והיסורים, שאתה נכנס בהם?! הלא לא תוכל לפעל שום דבר עם הדאגות, כי עם דאגות ומרירות ועצבנות אין יכולים להישע, אדרבה יכולים לפל יותר בפת, ולהסתבך ביסורים יותר קשים ויותר מרים, ועל-כן עשה זאת, אפוא, אהובי, בני

היָקָר, וּרְאֵה לְשִׁכַּח אֶת כָּל הָעֵבֶר, וְתַתְחִיל לַחֲשׁוֹב מֵעַכְשָׁיו, מָה אַתָּה יְכוּל לַעֲשׂוֹת, וּבְמָה אַתָּה יְכוּל לְשַׁנּוֹת אֶת מַצְבְּךָ, וְאִז עַל-יְדֵי שְׁתַּשְׁאֵל אֶת עֲצֻמָּךְ "מָה יִהְיֶה", תְּבוֹא לְהַפְרָה לְהַפִּיר שְׂאִין לָךְ שׁוּם עֲצָה רַק לְפָנוּת אֱלֹיו יִתְבַּרְךָ, כִּי רַק הוּא יִתְבַּרְךָ יְכוּל לַעֲזֹר לָךְ, כִּי הוּא יִתְבַּרְךָ מְלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וְאִין שׁוּם מְצִיאֹת בְּלַעֲדָיו יִתְבַּרְךָ כָּלֵל, וְעַל-כֵּן עָלֶיךָ לֵילֶךְ עַכְשָׁיו לְהַתְּבוּדָה עִמּוֹ יִתְבַּרְךָ, וּלְפָרֵשׁ אֶת כָּל שִׁיחַתְּךָ לְפָנָיו יִתְבַּרְךָ, וְרַק זֶה יַעֲזֹר לָךְ, וְכָל מָה שֶׁתִּכְנִּים אֶת עֲצֻמָּךְ בִּידְעוֹת אֱלֹו, תִּזְכֶּה בְּאַמַּת לְהַנְצִיל מִכָּל מִינֵי צָרוֹת וְיִסּוּרִים, וְתִזְכֶּה לְרְאוֹת יְשׁוּעָה גְדוּלָה, כִּי מִי שֶׁמְרַבֶּה בַּתְּפִלָּה וּבְהַתְּבוּדָה, וּמֵיִשֵּׁב אֶת עֲצֻמוֹ תָּמִיד בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנוֹ, הוּא זוֹכֶה לְרְאוֹת יְשׁוּעוֹת גְּדוּלוֹת; אֲשֶׁרֵי מִי שְׂאִינוֹ מְטַעֵה אֶת עֲצֻמוֹ כָּלֵל, וּמְקִיִּים אֶת כָּל זֶה.

ט.

רְאֵה, אֲהוּבֵי, בְּנֵי הַיָּקָר, לְחַזֵּק אֶת עֲצֻמָּךְ לְהִיּוֹת תָּמִיד בְּשִׂמְחָה, וְתַעֲשֶׂה כָּל מִינֵי הַשְּׁתַּדְּלִיּוֹת לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה, כִּי הַשְּׂמִיחָה הִיא יְסוּד וְעֵקֶר בְּקִיּוּם הָאָדָם, וְכָל אֱלֹו שֶׁהֵם מְצַלִּיחִים בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחַנִּיּוֹת זֶה רַק מִחֲמַת מַדַּת הַשְּׂמִיחָה שְׂבֵהֵם, כִּי הַשְּׂמִיחָה מְכַנְּסֶת יִשׁוּב

הנדעת באדם, כי מה שהאדם אינו מישב את עצמו, הוא רק מחמת חסרון השמחה, וכשאדם מישב את עצמו היטב, אזי רואה שחבל לדאג על עולם שאינו שלו, וימי שנותינו הבל והכל פורח, וחבל לתן אנחה אחת על כל העולם הזה, כי לא נשאר לאדם רק מה שזוכה לקיים את מצוותיו יתברך, וללמד את תורתו הקדושה, ולהאמין בו יתברך, אשר על-ידי שהאדם מאמין בו יתברך, שהוא יתברך מנהיג את עולמו בהשגחה פרטי פרטית, והכל לכל בידו יתברך, האמונה הזו היא ההצלחה הכי גדולה לאדם, כי כל רגע ורגע שהאדם חושב ממנו יתברך, ומאמין בו יתברך, שהוא מחיה, מקיים ומנהיג את כל העולם כולו, כי כל הבריאה היתה רק בשביל זה — שהאדם המנח בזה העולם ומלבש בלבושים גשמיים, ומסתר בכל מיני הסתרות וכו', עם כל זאת ממשיך את עצמו רק אליו יתברך, ומכניס בדעתו אמתת מציאותו יתברך, ומאמין בו יתברך בתמימות ובפשטות גמורה, זה עולה על הכל, והוא חשוב מאוד מאוד למעלה, ועל-כן זה עקר החיים, ובשביל זה נברא בזה העולם, שיוזכה להפירו יתברך, ויוזכה ללמד תורתו הקדושה, ויתפלל לפניו יתברך, ומלבד זאת הכל הבל ורעות רוח, ולא

כְּדַאי אֶפְלוּ לַתֵּן אֲנַחָה אַחַת עַל הָעוֹלָם הַזֶּה וְהַבְּלִיּוֹ, וְעַל-כֵּן רְאֵה לְשָׂאֵל אֶת עֲצֻמְךָ: "מַה יִּהְיֶה", וְלָמָּה לִי לְהִיּוֹת כָּל-כֶּף עָצוּב וּמְדַאָּג עַל כָּל פֶּרֶט וּפְרֵט מִמֶּה שְׁעוֹבֵר עָלַי? ! יוֹתֵר טוֹב לְבָרַח אֵלָיו יִתְבַּרַךְ, וְלִשְׁכַּח מִהַכֵּל"; וְאֵז, אֲהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר, אִם תִּכְנִיס בְּדַעְתְּךָ יַדְיָעוֹת אֵלָיו, אֲזוּ דִיָּקָא תִזְכָּה לְחַיּוֹת חַיִּים עַרְבִים וּמְתַקִּים, חַיִּים טוֹבִים, וְתִצְלִיחַ כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ, חַיִּי הַבְּלָךְ, וְתַעֲבֹר אֶת זֶה הָעוֹלָם בְּשָׁלוֹם, וְתִזְכָּה לְצֵאת מִזֶּה הָעוֹלָם בְּשָׁלוֹם, וְתִגִּיעַ אֶל הָעוֹלָם הַבָּא בְּשָׁלוֹם; אֲשֶׁרִי מִי שְׂמִכְנִיס דְּבוּרִים אֵלָיו לְתוֹךְ לְבוֹ, וְאֵז יִזְכָּה לְכָל טוֹב אֲמַתִּי וְנִצְחֵי בְּזֶה וּבְכָא לְנִצַּח נִצְחִים, אֲשֶׁרִי לוֹ!

תָּם וְנִשְׁלָם, שְׂבַח לְאֵל בּוֹרֵא עוֹלָם !

שְׁמַעְתִּי בְּשֵׁם רַבְּנוּ ז"ל, שְׁאָמַר בְּלִשׁוֹן תַּמָּה: עַל
הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ קִשָּׁה קְשִׁיּוֹת הַרְבֵּה מְאֹד, מַה טוֹב
וְנָעִים לְאִישׁ הַזֶּה שְׂזוּכָה לְדַעַת שְׁלָם, שְׂיוֹשֵׁב לוֹ
וְרוֹאֶה וְיִדְעֶ שְׂאִינוֹ קִשָּׁה שׁוֹם קְשִׁיָּה כָּלֵל, וְהַפֵּל
נִכּוֹן וְיִשָּׁר, פִּי יִשְׂרָיִם דְּרַכֵּי ה' (הוֹשַׁע יד, י); וְכֵן
אֲנֹכִי שְׁמַעְתִּי פַּעַם אַחַת שְׁאָמַר: עַל הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ
קִשָּׁה קְשִׁיּוֹת וְכוּ', וְכֹונָתוֹ הִיְתָה כְּמַתְּלוּצֵץ מְזָה
שְׁקִשָּׁה לְקַצַּת בְּגִי עוֹלָם קְשִׁיּוֹת הַרְבֵּה וּגְדוּלוֹת
עַל הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, חֶסֶם וְשְׁלֹום, אֲכַל בְּאַמַּת בְּוִדָּאֵי
אֲסוּר לְהַרְהֵר אַחֲרֵי דְרַכֵּי יִתְבַּרְךָ, פִּי בְּוִדָּאֵי צַדִּיק
ה' בְּכָל דְּרַכֵּי וְכוּ'. רַק שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְשַׁכַּל אֲנוּשֵׁי
לְהַכִּין דְּרַכֵּי וְהַנְהַגְתוֹ אֶת הָעוֹלָם בְּשׁוֹם אֶפֶן.
(שיחות-הַר"ן, סִימָן קִיח)